

LATVIJAS REPUBLIKA

STRATĒGIJA

INTEGRĀCIJAI

EIROPAS SAVIENĪBĀ

2000. gads

SATURS

IEVADS	3
STRATĒGIJAS PAMATNOSTĀDNES	4
1.1. LATVIJAS VALSTS NACIONĀLĀS INTERESES	4
1.2. EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBAS PRINCIPI	4
1.3. INTEGRĀCIJAS GAITA.....	5
1. 3. 1. <i>Iestāšanās kārtība Eiropas Savienībā</i>	5
1. 3. 2. <i>Latvijas paveiktais</i>	5
1. 3. 3. <i>Vadība un koordinācija Latvijā</i>	6
GALVENIE MĒRĶI	8
2. 1. UZŅEMŠANAS KRITĒRIJU IEVĒROŠANA.....	8
2. 2. SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJA.....	8
2. 3. LABKLĀJĪBAS CELŠANA.....	9
2. 3. 1. <i>Ekonomiskā integrācija</i>	9
2. 3. 2. <i>Nozaru, vides un reģionālā attīstība</i>	10
2. 4. INTEGRĀCIJA TIESLIETĀS UN IEKŠLIETĀS	11
2. 5. KOPĒJĀ ĀRĒJĀ UN DROŠĪBAS POLITIKA	12
2. 6. KULTŪRA UN IZGLĪTĪBA	12
2. 7. ZINĀŠANAS PAR EIROPAS SAVIENĪBU	13
2. 8. FINANSU LĪDZEKĻI.....	14
NOBEIGUMS	16

IEVADS

Latvijai iestāšanās Eiropas Savienībā (ES) dod iespēju aktīvi piedalīties gan Eiropas, gan pasaules ekonomikas, politikas un kultūras attīstības veidošanā. Līdzšinējā Eiropas Savienības prakse ir pierādījusi, ka tieši tā saucamo mazo dalībvalstu loma ir bijusi ļoti svarīga izšķirošu lēmumu pieņemšanā. Eiropas Savienība jau tagad no kandidātvalstīm sagaida ne tikai pieprasījumus, bet arī priekšlikumus un idejas, kas dotu savstarpējus ieguvumus gan savienībai, gan kandidātvalstij.

Latvijā veicamie uzdevumi integrācijai Eiropas Savienībā (ES) ar katru dienu paplašinās. Aug arī integrācijas procesā iesaistīto institūciju un ieinteresēto cilvēku skaits. Ir izstrādāta un pieņemta virkne stratēģiskas ievirzes dokumentu, kas apskata atsevišķus integrācijas aspektus. Tomēr joprojām pastāv dažāda izpratne par integrācijas prioritātēm.

Stratēģija Latvijas Republikas integrācijai Eiropas Savienībā ir dokuments, kas nosaka lēmumu pieņemšanas pamatnostādnes ES politikas jautājumos. Tās mērķis ir veicināt vienotu izpratni un darbību, sekmējot valsts iestāšanos Eiropas Savienībā.

Stratēģija:

- apkopo darbības vadlīnijas valdībai, ministrijām un citām integrācijas procesā iesaistītajām institūcijām;
- veicina jaunu nozaru integrācijas programmu izstrādāšanu un īstenošanu, kā arī ar integrācijas procesu saistītu pētījumu veikšanu;
- paredz valsts pārvaldes atbilstību ES dalībvalsts prasībām un sektorālo prioritāšu saskaņošanu ar integrācijas ES gaitu;
- nosaka, ka fiskālā politika un valsts budžeta plānošana ir jāsaskaņo ar Latvijas integrācijas ES procesa prasībām;
- uzsver, ka sabiedrības atbalsta priekšnoteikumi ir zināšanas par ES, objektīvas informācijas pieejamība, atklāts valsts pārvaldes dialogs ar iedzīvotājiem.

Uzņemot jaunas dalībvalstis, gan Eiropas Savienības, gan kandidātvalstu interesēs ir kvalitatīvi nepazemināt noteiktos standartus. ES vēsturiskā attīstība rāda, ka katrai valstij jāatrod savs ceļš uz iespējami efektīvāku kopējo noteikumu pielietojumu. Pret stratēģijas uzdevumiem jāattiecas radoši, aktīvi meklējot Latvijai visizdevīgākos risinājumus, vienlaikus apzinoties saistības pret citām valstīm un ES kopumā.

ES darbības pamatā ir subsidiaritātes princips, kas paredz, ka ES savas kompetences līmenī neveic nekādus pasākumus, kurus efektīvāk var realizēt valstu, reģionu un vietējā līmenī. Šis princips nodrošina lēmumu pieņemšanas, to izpildes un kontroles maksimālu tuvināšanu katram iedzīvotājam.

Lai sekmētu labāku kandidātvalsts sagatavošanos ES dalībai, Eiropas Komisija regulāri piedāvā ieteikumus par integrācijas prioritātēm, sniedz dažāda veida atbalstu, lai kandidējošā valsts radoši apzinātos savu neatkārtojamo un tieši tādēļ ļoti vajadzīgo vietu.

Stratēģijas uzdevumi ir grupēti, ievērojot ES institucionālās uzbūves arhitektūru un Kopenhāgenas ES padomē noteiktos dalības kritērijus.

Īpaša uzmanība pievērsta Latvijas valsts nacionālajām interesēm.

Stratēģija uzskatāma par izpildītu, Latvijai kļūstot par ES dalībvalsti.

STRATĒGIJAS PAMATNOSTĀDNES

1.1. LATVIJAS VALSTS NACIONĀLĀS INTERESES

Latvijas politiskais mērķis ir nodrošināt valsts neatkarību, paaugstināt sabiedrības drošību un labklājību, kā arī sekmēt Latvijas starptautiskās pozīcijas nostiprināšanu. Latvijas centieni kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti izriet no mūsu valsts un sabiedrības pamatinteresēm.

Nacionālās intereses ir Latvijas sabiedrībā svarīgākās pamatvērtības – valsts neatkarības un demokrātiskās sistēmas neatgriezeniskums, ekonomiskā un sociālā augšupeja, kultūras identitātes nodrošināšana, latviešu valodas saglabāšana.

Latvija apzinās sevi kā Eiropas valsti un pievienojas ES ideāliem, vērtību sistēmai un pamatprincipiem.

Tā kā Eiropas Savienība ir starptautiska līgumorganizācija, Latvija saņem konkrētas garantijas savu interešu īstenošanai. Uzņemoties ekonomiskās saistības attiecībā uz dalību ES, Latvija rada elastīgu, konkurētspējīgu tirgus ekonomikas vidi ar labi sagatavotu darbaspēku, efektīvu tiesisko sistēmu, stabilām finansēm un makroekonomiku.

Latvijas ārpolitikas koncepcija nosaka, ka valsts pilntiesīga dalība Eiropas Savienībā ir viens no svarīgākajiem ārpolitiskajiem mērķiem. Integrācija ES nodrošina Latvijas reformu procesa orientāciju un motivāciju.

1.2. EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBAS PRINCIPI

Eiropas Savienība nodrošina dinamisku un stabilu līdzsvaru starp dalībvalstu nacionālajām un kopīgajām interesēm. ES kopīgā atbildība izpaužas tautsaimniecības integrācijas jautājumos, kopīgās ārlietu un drošības politikas veidošanā, kā arī sadarbībā tieslietās un iekšlietās.

Pieaugošā globālā un reģionālā sadarbība ir mūsdienu pasaules un Eiropas attīstības pazīme, kas ietekmē arī Latviju. ES ir viens no pasaules ietekmīgākajiem reģionālajiem politiskajiem un ekonomiskajiem grupējumiem. Tā pirmsākums datējams ar 1951. gadu.

Eiropas Savienības sastāvā ir 15 valstis ar gandrīz 400 miljoniem iedzīvotāju. 1993. gadā tika izveidots iekšējais tirgus, likvidējot barjeras personu, preču, pakalpojumu un kapitāla brīvai kustībai savienības robežās. Kopš 1999. gada aprītē ir kopējā valūta eiro. Māstrihtas vienošanās devusi ES dalībvalstu pilsoņiem tiesības uz Eiropas pilsonību – vēlēti un būt ievēlētiem Eiropas Parlamentā.

Eiropas Savienība darbojas sekmīgi, jo tās pamatos ir šādi principi:

- demokrātiska lēmumu pieņemšana, kam pamatā ir kompromiss un vienprātība;
- vispārējā cilvēktiesību ievērošana, cieņa pret nacionālajām atšķirībām, tā nodrošinot arī vismazāko tautu kultūru uzplaukuma iespējas;
- brīvā tirgus ekonomika;
- mazo valstu līdztiesība savienības kopīgo jautājumu risināšanā.

1.3. INTEGRĀCIJAS GAITA

1. 3. 1. Iestāšanās kārtība Eiropas Savienībā

ES deklarē, ka tā ir atvērta katrai Eiropas valstij, kas vēlas tai pievienoties.

Kandidātvalstu pievienošanās līgumu, lēmumu un tradīciju kopumam ES notiek pakāpeniski un mērķtiecīgi, kandidātvalstij un ES saskaņojot visus sadarbības aspektus.

Lai valsti uzņemtu ES:

ES Ministru Padomē jāiesniedz pieteikums izskatīt tās atbilstību dalības kritērijiem;

Eiropas Komisija vairākkārt laika gaitā sniedz detalizētu atbildi – savu aktuālo viedokli par kandidātvalsts atbilstību dalības kritērijiem - Progresā ziņojumu. Šis ziņojums ir pamatā sarunu sākšanas termiņa nosaukšanai;

ES Padomes sēdē dalībvalstu valdību vadītāji pieņem lēmumu par iestāšanās sarunu sākšanu un pamatnostādņēm;

ES Ministru Padome kopā ar Eiropas Komisiju sāk sarunas ar kandidātvalsts pārstāvjiem;

Sarunu gaitā radīto Pievienošanās līguma projektu parafē kandidātvalsts pārstāvji un ES Padome. Līgums ir daudzpusējs, kandidātvalsts to slēdz atsevišķi ar katru no dalībvalstīm;

Eiropas Parlaments šo līgumu apstiprina ar absolūtu balsu vairākumu;

Visas dalībvalstis un kandidātvalstis apstiprina līgumu atbilstoši savām konstitūcijām. Kandidātvalsts atbilstoši savai Satversmei rīko vai nerīko referendumu;

ES Padomes sēdē valdību vadītāji paraksta ratificēto līgumu, un tas stājas spēkā; tātad arī visos ES pamatlīgumos ir ieviesti grozījumi sakarā ar jaunās dalībnieces pievienošanos;

Jaunajā dalībvalstī, ja to paredz pievienošanās līguma nosacījumi, atsevišķās tautsaimniecības nozarēs turpina darboties pārejas noteikumi.

Jaunās dalībvalsts pārstāvji atbilstoši nolikumiem piedalās visos ES lēmumu pieņemšanas procesos, tiesu darbā, strādā par ierēdņiem ES institūcijās.

1. 3. 2. Latvijas paveiktais -

Vēlmi atgriezties Eiropas valstu saimē Latvija ir pastāvīgi apliecinājusi jau kopš valstiskās neatkarības atjaunošanas 1991. gadā. Latvijas un ES divpusējo attiecību nepārtrauktā attīstība kopš 1992. gada 11. maija, kad tika parakstīts Līgums par tirdzniecību un ekonomisko un komerciālo sadarbību, uzskatāmi demonstrē šīs orientācijas noturīgumu. Noslēdzot Asociācijas līgumu 1995. gada 12. jūnijā, Latvija skaidri iezīmēja savu mērķi – kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti. Latvijas Republikas un ES Asociācijas līgums regulē Latvijas un ES attiecības līdz pat iestāšanās brīdim. Līgums ir svarīgākais dokuments, lai sagatavotu Latviju dalībai ES.

1995. gada 27. oktobrī Latvijas iesniegtais oficiālais pieteikums iestāties Eiropas Savienībā bija loģisks šīs politikas turpinājums, to 1995. gada 10. oktobrī visas Latvijas Republikas Saeimā pārstāvētās partijas apstiprināja kopējā deklarācijā.

1998.gada 30. martā saskaņā ar ES padomes Luksemburgas lēmumiem sākās jauns posms Eiropas Savienības un tās kandidātvalstu, arī Latvijas attiecībās - ES kārtējā paplašināšanās. Ar sešām kandidātvalstīm (Čehiju, Igauniju, Kipru, Poliju, Slovēniju, Ungāriju) tika sāktas iestāšanās sarunas. Vienlaikus ar visām divpadsmit kandidātvalstīm sāka nacionālās likumdošanas salīdzināšana ar ES likumdošanas kopumu (*acquis communautaire*).

Luksemburgas lēmumi noteica kandidātvalstu progresa regulāru izvērtēšanu. Eiropas Komisija par Latviju ir sagatavojusi trīs ziņojumus – 1997. gada jūlijā, 1998. gada novembrī un 1999. gada oktobrī.

Īpašu uzmanību ES vērš uz kandidātvalsts spēju pārņemt ES likumu un lēmumu kopumu (*acquis*). Vienošanās par šī uzdevuma veikšanu - Pievienošanās partnerību, sagatavo Eiropas Komisija, konsultējoties ar Latviju. Pievienošanās partnerība ir pirmsiestāšanās stratēģijas galvenais elements. Tā palīdz noteikt kandidātvalstij darbības prioritātes, paredz ES finansējuma piesaisti, kā arī nosaka palīdzības izmantošanas noteikumus. Pirmo Pievienošanās Partnerības dokumentu Latvija parakstīja 1998. gada 30. martā. 1999.gada 22.decembrī Eiropas Komisija publicēja jau otro Pievienošanās Partnerību Latvijai.

Helsinki ES Padome 1999.gada 10.decembrī, pamatojoties uz Eiropas Komisijas ieteikumu, pieņēma lēmumu par iestāšanās sarunu sākšanu ar Latviju, kā arī pārējām atlikušajām kandidātvalstīm - Maltu, Lietuvu, Slovākiju, Bulgāriju un Rumāniju. Vienlaikus tika noteikts, ka sarunas tiks vestas individuāli, atbilstoši katras valsts gatavībai, sniedzot iespēju Helsinkos uzaicinātajām kandidātvalstīm panākt sarunās jau esošās valstis.

1. 3. 3. Vadība un koordinācija Latvijā

Svarīgi nodrošināt, lai visos valsts pārvaldes līmeņos būtu institūcijas, kas ir tieši atbildīgas par integrācijas vadību un koordināciju.

Politiskā līmenī galvenā institūcija ir *Saeima* un tās *Eiropas lietu komisija*. Komisijas uzdevums ir pārraudzīt procesu un nodrošināt Saeimā politisko atbalstu Latvijas integrācijai Eiropas Savienībā, kā arī veicināt un attīstīt sadarbību ar ES Parlamentu.

Ministru kabineta kompetencē ir izstrādāt likumprojektus, pieņemt visiem saistošus noteikumus, pieņemt lēmumus un rīkojumus, apstiprināt turpmākos valdības rīcības plānus un uzdevumus. *Eiropas Integrācijas padome* ir galvenā koordinācijas institūcija politiskā līmenī. To vada Ministru prezidents, un tās sastāvā ir integrācijā visvairāk iesaistīto nozaru ministri. Padome nosaka prioritātes, pieņem konceptuālus, integrāciju virzošus lēmumus un rīkojumus, izvērtē tās gaitu kopumā.

Galvenā horizontālā koordinācijas institūcija administratīvā līmenī ir *Vecāko amatpersonu sanāksme (VAS)*, kuras sastāvā ir katras ministrijas par Latvijas integrāciju ES atbildīgā vecākā amatpersona. VAS pienākumos ietilpst integrācijas procesa koordinācijas praktiskie jautājumi: kompetences noteikšana starp ministrijām konkrētu uzdevumu veikšanai, saskaņotas rīcības plānu izstrāde un apstiprināšana, integrācijas programmu izpildes uzraudzība un regulāra izvērtēšana.

Ārlietu ministrija ir centrālā institūcija Latvijas sadarbībā ar ES institūcijām un dalībvalstīm. Tā sagatavo un pauž Latvijas pozīciju ES politikas jautājumos, sekmē atbalstu Latvijas integrācijas centieniem ES dalībvalstīs, ES institūcijās, starptautiskajās organizācijās, trešajās valstīs. Ministrija pārrauga Latvijas Republikas - ES Asociācijas līguma izpildi. Tā vada un koordinē iestāšanās sarunas. Ārlietu ministrijas vadībā darbojas iestāšanās sarunu delegācija, kas izstrādā Latvijas nostāju jautājumos par iestāšanās sarunām. ĀM ietvaros izveidotais Sarunu delegācijas sekretariāts nodrošina delegācijas darbu sarunās.

Eiropas integrācijas birojs ir administratīva institūcija integrācijas koordinācijai Latvijā. Tas nodrošina un sagatavo Eiropas integrācijas padomes un Vecāko amatpersonu sanāksmes darbu, sniedz palīdzību nozaru ministrijām un starpministriju darba grupām ar integrāciju saistīto uzdevumu izpildē. Biroja galvenais uzdevums ir sekot, kā tiek īstenota Latvijas Nacionālā programma integrācijai Eiropas Savienībā, dot reālu un neatkarīgu informāciju par šī procesa gaitu integrācijā iesaistītajām institūcijām. Eiropas integrācijas biroja uzdevumos ietilpst slēdzienu sagatavošana par valdības izstrādāto normatīvo aktu atbilstību Eiropas Savienības tiesību normām, informācijas apmaiņas nodrošināšana starp

valsts pārvaldes institūcijām un Eiropas Komisiju, sabiedrības informēšanas koordinācija. Birojs līdz ar *Finansu ministriju* un *Starptautisko palīdzības programmu koordinācijas pārvaldi* ir atbildīgs par to, kā Eiropas integrācijas mērķiem tiek izlietoti starptautiskās palīdzības līdzekļi. *Tulkošanas terminoloģijas centrs* veic tiesību aktu tulkojumus, kas nepieciešami likumdošanas vajadzībām Eiropas integrācijā.

Ministrijas ir tieši atbildīgas par konkrētās nozares jautājumiem ES integrācijas kontekstā, piemēram, nacionālo tiesību normu saskaņošanu ar atbilstošajām ES prasībām. Visās nozaru ministrijās ir amatpersonas valsts sekretāru vai to vietnieku līmenī, kas atbildīgas par integrāciju Eiropas Savienībā. Starpministriju darba grupas palīdz nodrošināt Latvijas Republikas - ES Asociācijas līguma saistību, Pievienošanās partnerības prioritāšu izpildi, tādējādi sekmējot iestāšanās sarunu optimālu norisi.

Īpašo uzdevumu ministra valsts pārvaldes un pašvaldību reformu lietās sekretariāts, kas realizē valsts pārvaldes reformas koncepciju, nodrošina Stratēģijā ietverto integrācijas procesa vadības un koordinācijas principu pakāpenisku īstenošanu valsts pārvaldes sistēmā, panākot būtisku valsts pārvaldes profesionalitātes izaugsmi.

2. 1. UZŅEMŠANAS KRITĒRIJU IEVĒROŠANA

Dalība ES ir visaptverošs process un prasa nozīmīgus institucionālus, politiskās un ekonomiskās sistēmas pārkārtojumus, kā arī politisku gribu to īstenošanai un paātrināšanai.

Lai iestātos Eiropas Savienībā, Latvijai ir jāatbilst dalības kritērijiem.

1993. gadā ES Padome Kopenhāgenā izvirzīja šādus dalības kritērijus (*Kopenhāgenas kritēriji*):

- stabila institucionālā sistēma, kas nodrošina demokrātiju, likuma varu, cilvēktiesību ievērošanu un minoritāšu aizstāvību (*politiskais kritērijs*);
- funkcionējoša tirgus ekonomika un spēja izturēt konkurences spiedienu un tirgus spēku ietekmi ES (*ekonomiskais kritērijs*);
- spēja veikt dalībvalsts pienākumus, pārņemot ES likumdošanas kopumu saskaņā ar savienības politiskajiem, ekonomiskajiem un monetārajiem mērķiem.

ES uzsver, ka kandidātvalsts administratīvajai sistēmai pēc pievienošanās ir jāgarantē harmoniska sadarbība ar ES.

Kopenhāgenas kritēriju attiecināšana uz kandidātvalsti notiek nevis formāli, bet gan pēc būtības. Saskaņā ar 1997.gada Luksemburgas ES padomes lēmumiem notiek regulāra kandidātvalstu progresa izvērtēšana, kas analizē:

- aktuālās politiskās attiecības starp kandidātvalsti un ES,
- kandidātvalsts politisko struktūru atbilstību ES izpratnei par demokrātiju, kas balstās uz tiesiskumu un ir brīva no jebkādiem subjektīviem nosacījumiem,
- ekonomikas attīstību kandidātvalstī, nosakot tās spēju izturēt konkurences spiedienu ES,
- kandidātvalsts potenciālu uzņemties dalībvalsts atbildības statusu – iekšējā tirgus noteikumu ievērošanā, robežkontrolē, iekšlietās u.c;
- sabiedrības sociālo stāvokli, valsts pārvaldes un tiesu instanču reālās darba spējas.

Vērtējuma aspekti ir turpmākā dialoga sastāvdaļa ar ES pārstāvjiem gan valdības, gan diplomātu, gan ekspertu līmenī.

Integrācijas gaitā Latvijai var rasties tādas valstiskās intereses, kas neatbilst atsevišķiem nosacījumiem par iestāšanos ES. Turpinot dialogu, Latvijas valdībai pastāvīgi jāidentificē šādas intereses un jānodrošina to maksimāla aizstāvība.

2. 2. SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJA

Dalība ES dos iespēju Latvijai ne tikai pilnveidot demokrātiju Eiropā, bet arī uzliks pienākumu rūpēties, lai tās iekšpolitiskie standarti atbilstu ES izvirzītajiem kritērijiem. Pastāvīga uzmanība jāpievērš demokrātijai, likuma varai un cilvēktiesībām. -

Valsts institūciju pienākums ir veicināt sabiedrības pilsoniskās izpratnes pieaugumu, kā arī sadarboties ar nevalstiskajām organizācijām, lai veicinātu atgriezenisko saikni starp valsti un sabiedrību.

Valsts un pašvaldību institūciju pienākums ir nodrošināt Latvijas valodas politikas īstenošanu, īpaši cilvēktiesību aizsardzības aspektā.

Jānodrošina sabiedrības ietekmes pieaugums likumu un lēmumu pieņemšanā, kā arī

izpildvaras darbības kontrolē. Parlamenta un valdības cieša sadarbība ir integrācijas kvalitātes un demokrātiskuma priekšnoteikums.

Jāuzlabo civildienesta darbība, nodrošinot atgriezenisko saikni starp valsts institūcijām un iedzīvotājiem, pastiprinot cīņu ar korupciju ikvienā valsts struktūrā.

Sabiedrības integrācijai ir jāietver trīs savstarpēji saistīti procesi:

- pilsoņu un valsts atsvešinātības pārvarēšana;
- mazākumtautību iekļaušanās valsts politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē;
- nepilsoņu naturalizācija.

Jāpilnveido sabiedrības integrācija visplašākajā izpratnē, novēršot sociālo atstumtību un krasas reģionālās atšķirības.

2. 3. LABKLĀJĪBAS CELŠANA

2. 3. 1. Ekonomiskā integrācija

Latvijas ekonomiskās politikas svarīgākais mērķis pirms iestāšanās ES ir panākt stabilu, sabalansētu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi - iekšzemes kopprodukta (IKP) pieaugumu vidēji par 4-5 % gadā, līdz ar to radot galveno priekšnoteikumu iedzīvotāju labklājības pieaugumam.

Monetārā un fiskālā politika jāveido tā, lai sasniegtu Māstrihtā (1993.g.) definētos ekonomiskos kritērijus.

Lai nodrošinātu ekonomikas augšupeju un paaugstinātu konkurētspēju, ir jāpabeidz privatizācijas process, īpašumtiesību nostiprināšana, kā arī jāturpina ārējās tirdzniecības režīma liberalizācija.

Valsts izdevumu politika konsekventi jāveido atbilstoši definētajai valsts ierobežotajai lomai ekonomikā, kā arī valsts pārvaldes reformas principiem.

Valdības ekonomiskajā politikā jāparedz, kā samazināt bezdarba līmeni. Nepieciešama mērķtiecīga valsts politika, lai celtu sabiedrības labklājību: jāatbalsta depresīvie reģioni, jāpaaugstina izglītības un veselības aizsardzības sistēmas efektivitāte, kā arī tālāk jāattīsta sociālās drošības sistēma.

Monetārās un valūtas kursa politikas stratēģiskais mērķis ir saglabāt uzticību nacionālajai valūtai. Tas ir pamats Latvijas nākotnes dalībai Eiropas monetārajā savienībā un vienotās valūtas eiro zonā.

Fiskālā politika ir jāvirza uz ārējā parāda samazināšanu. Lai uzlabotu investīciju klimatu un piesaistītu ilglaicīgas ārvalstu investīcijas, būtiska ir nodokļu sistēmas stabilitāte, kā arī nodokļu starptautiskās atbilstības jautājumu sakārtošana. Pilnveidojot likumdošanu, vienlaikus jānodrošina nodokļu administrēšanas un muitas darbības uzlabošana.

Lai veiksmīgi pildītu prasības, kas ES skar brīvu kapitāla un pakalpojumu kustību, finansu sektorā jāturpina investoru, noguldītāju un apdrošināto personu interešu paaugstināšana atbilstoši ES normām, t.sk. pakāpeniski jāpalielina depozītu garantiju līmenis, jāpieņem atbilstoša likumdošana investoru aizsardzībai.

Galvenais *kapitāla tirgus* politikas mērķis ir attīstīt pieejamu un efektīvu kapitāla tirgu, kas ļautu uzņēmumiem piesaistīt kapitālu, emitējot akcijas vai parādzīmes, un veicinātu gan iekšējās, gan ārvalstu investīcijas.

Sociālajā aizsardzībā Latvijas reālā ekonomiskā tuvināšanās ir tieši saistīta ar visu vecuma grupu iedzīvotāju labklājības paaugstināšanu. Jāveido un jāīsteno programma demogrāfiskās situācijas uzlabošanai un sabiedrības veselības sekmēšanai, kā arī tālāk jāattīsta sociālās drošības un palīdzības sistēma.

Jāpabeidz pensiju sistēmas reforma. Sociālajai politikai jānodrošina veselība un drošība darbavietās. Jāpilnveido sociālais dialogs visos līmeņos.

Jānodrošina reāla sieviešu un vīriešu vienlīdzība, kā arī invalīdu integrācija sabiedrībā. Jāveicina administratīvo struktūru, tai skaitā sociālās drošības koordināciju nodrošinošo struktūru, spēja īstenot ES likumdošanu, kā arī tās prasībām atbilstošu nodarbinātības un sociālo politiku.

Ārējā tirdzniecībā mērķi ir Latvijas preču un pakalpojumu konkurētspējas veicināšana, Latvijai labvēlīgu eksporta– importa proporciju stimulēšana. Plašāk jāizmanto iespējas, ko sniedz Ziemeļvalstu un Baltijas valstu reģionālās integrācijas padziļināšana. Jāpilnveido tirdzniecības attiecību līgumtiesiskā bāze ar galvenajiem tirdzniecības partneriem reģionā.

Jāturpina darbs ES etalonu un kvalitātes standartu ieviešanā un ievērošanā. Latvijas interesēs ir strauji ieviest ES iekšējā tirgus pamatprincipu – brīvu preču kustību. Tas nozīmē pilnīgāku un vienlīdzīgāku Latvijas preču iekļūšanu ES dalībvalstu tirgos.

Svarīgs uzdevums nākamajiem gadiem ir nodrošināt efektīvu pakalpojumu cenu (tarifu) regulēšanas mehānismu tajās nozarēs, kurās darbojas dabīgie monopoli, kā arī tālāku netirgojamo preču un pakalpojumu (piemēram, banku serviss) cenu liberalizāciju.

Privātā sektora attīstībā un tautsaimniecības pārstrukturizācijā galvenie darbības uzdevumi ir privātā sektora īpatsvara palielināšana iekšzemes kopproduktā, pabeidzot lielo uzņēmumu privatizāciju, licencēšanas kārtības pilnveidošana, kā arī programmas izstrādāšana citu uzņēmējdarbības šķēršļu novēršanai, īpašu uzmanību pievēršot birokrātiska rakstura problēmām, ar kurām sastopas gan ārvalstu, gan vietējie investori.

Jārada mehānisms, kas nodrošinātu strādājošo aizsardzību darba devēja maksātspējas gadījumā, izmantojot garantiju institūcijas starpniecību. Jāsakārto darba likumdošana atbilstoši tirgus ekonomikas apstākļiem.

Stabila un konkurētspējīga *mazo un vidējo uzņēmumu* sektora izveide un tam labvēlīgas, uzņēmējdarbību veicinošas vides radīšana visā Latvijas teritorijā ir viens no galvenajiem uzdevumiem pašreizējā valsts attīstības stadijā. Ir jānodrošina Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu attīstības nacionālās programmas īstenošana.

2. 3. 2. Nozaru, vides un reģionālā attīstība

Gan rūpniecības, gan lauksaimniecības nozares galvenais mērķis ir nodrošināt produkcijas ar augstu pievienoto vērtību apjoma stabilu pieaugumu, veiksmīgi konkurējot ar citu valstu precēm kvalitātes un ražošanas izmaksu ziņā. Maksimāli jāveicina jaunu darbavietu radīšana.

Dalība kopējā ES lauksaimniecības politikā nedrīkst radīt šķēršļus Latvijai tradicionālo un kultūrvēsturiski nozīmīgo ražošanas veidu pastāvēšanai un attīstībai, nedrīkst radīt negatīvas sociālas sekas.

Latvijas mērķis ir stimulēt zivsaimniecības nozares attīstību, veicinot zvejas flotes un pārstrādes uzņēmumu modernizāciju.

Meži uzskatāmi par Latvijas nacionālo dabas bagātību. Tāpēc, pārņemot visus ES mežsaimniecības standartus, Latvijai jāsekmē šīs nozares līdzsvarota attīstība.

Transporta jomā, izmantojot Latvijas salīdzinošās priekšrocības, jāveicina transporta pakalpojumu stabils pieaugums, jāuzlabo pakalpojumu eksporta kvalitāte un konkurētspēja, jāattīsta multimodālā transporta sektors, jāpilnveido transporta tiesību sistēma atbilstoši tirgus ekonomikas principiem un Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām, kā arī jānodrošina nepieciešamās investīcijas transporta infrastruktūras vajadzībām un konkrēti Transeiropas tīkla paplašināšanai.

Telekomunikāciju nozarē jāpanāk Latvijas un Eiropas Savienības telekomunikāciju

politikas un likumdošanas atbilstība.

Enerģētikas sektora attīstības mērķis ir nodrošināt tautsaimniecību un iedzīvotājus ar nepieciešamajiem enerģijas veidiem pieprasītajā daudzumā un kvalitātē ar iespējami zemākām izmaksām.

Iestājoties ES, Latvijas mērķis ir radīt priekšnosacījumus labvēlīgu un līdzvērtīgu vides, dzīvošanas un darba apstākļu veidošanai visos Latvijas reģionos; samazināt un novērst nevēlamās reģionālās atšķirības; sekmēt teritoriālo reformu īstenošanu Latvijā. Reforma jāveic, apzinoties, ka ES strukturālo fondu atbalsts būs vienkāršāk pieprasāms un saņemams, ja Latvijas jaunās teritoriālās vienības atbildīs ES statistisko teritoriālo vienību nomenklatūrai. Turklāt lielāka iespēja Latvijai šo atbalstu saņemt būs tad, ja tā pieprasījumā sadarbosies ar vairākām citām kandidātvalstīm. Šie jautājumi jārisina jau pirmsstrukturālo (pirmsiestāšanās) fondu izmantošanas kontekstā, īstenojot Speciālo sagatavošanās programmu darbam ar strukturālajiem fondiem. Īpaša uzmanība jāvelta neluksaimnieciskās uzņēmējdarbības veicināšanai lauku apvidos.

Līdzās intensīvai tiesību normu saskaņošanai un institūciju stiprināšanai nepieciešamas būtiskas investīcijas vides aizsardzībā, it īpaši tādos sektoros kā dzīvojamā vides kvalitāte, notekūdeņu attīrīšana, atkritumu apsaimniekošana un rūpnieciskā piesārņojuma ierobežošana. Jāveicina privātā sektora iesaiste vides investīciju un ekoloģiski tīru tehnoloģiju izveidē. Atbalsts lauksaimniecībai jāsaista ar videi draudzīgu darbību.

Plaša sabiedrības iesaistīšana vides aizsardzības jautājumu risināšanā ir principiāli svarīgs priekšnoteikums virzībai uz ES. Tas nozīmē būtiski uzlabot vides informācijas kvalitāti, kā arī likumdošanas ceļā paredzēt iedzīvotājiem lielākas tiesības apspriest dažādus projektus.

Informātikas jomā straujas tehnoloģiju attīstības rezultātā ir jāizstrādā atbilstoša likumdošana, kā arī jāveic atbilstošas institucionālas reformas, lai sekmētu informātikas nozares konkurētspēju.

Lai samazinātu un novērstu nevēlamās atšķirības starp reģioniem valstī, atbilstoši Eiropas Savienības kritērijiem ir jāizveido spēcīgas institūcijas reģionos - reģionālās attīstības aģentūras, kas veicinātu attiecīgā reģiona sociālekonomisko attīstību. To galvenās funkcijas būtu reģiona attīstības programmu izstrāde, Pirmsstrukturālo fondu, nākotnē Strukturālo fondu administrēšana reģiona līmenī, projektu sagatavošana, ieviešana un uzraudzība.

2. 4. INTEGRĀCIJA TIESLIETĀS UN IEKŠLIETĀS

ES dalībvalstu sadarbība iekšlietās un tieslietās ir cieši saistīta ar ES ekonomisko integrāciju. Pēc Amsterdamas līguma stāšanās spēkā 1999. gada 1. maijā tās nozīme arvien vairāk pieaug. Dalībvalstīm jānodrošina atbilstoša kapacitāte dalībai cīņā pret organizēto noziedzību, migrācijas, vīzu un patvēruma politikā, kā arī robežkontrolē.

Latvijas interesēs ir īstenot personu brīvu pārvietošanos ES robežās. Šim nolūkam jāpilnveido personu ieceļošanas un uzturēšanās tiesības. Jāveic brīvas darbaspēka kustības tiesisko, ekonomisko un sociālo seku analīze.

Lai uzlabotu valsts politiku attiecībā uz bēgļiem un patvēruma meklētājiem, ir jāpanāk to personu, kurām atteikta bēgļa statusa piešķiršana, izraidīšana, kā arī jāveicina bēgļu statusu ieguvušo personu integrācija Latvijas sabiedrībā.

Iekšlietu sfērā Latvijā jāizveido ES standartiem atbilstoša sauszemes, jūras un gaisa robežkontroles sistēma, akcentējot valsts austrumu robežas nostiprināšanu, robežsargu kvalifikācijas paaugstināšanu un robežkontroles reģionālo un institucionālo sadarbību.

Lai izveidotu efektīvu funkcionējošu tiesību sistēmu, ir jānostiprina valsts tiesībsargājošās institūcijas, īpašu uzmanību pievēršot tiesu attīstībai un pilnveidošanai. Lai to panāktu, ir jāuzlabo starptautiskā un starpinstitucionālā sadarbība tieslietās, jāpaaugstina tiesnešu

profesionalitāte un darba apstākļi, kā arī jāveic sprieduma izpildes sistēmas reforma.

Jāattīsta intelektuālā tīpašuma aizsardzība. Jāpilnveido datu aizsardzības iespējas.

Tiesību normu saskaņošanā ar ES būtiska nozīme ir valsts pārvaldes spējai sagatavot plašu tiesību saskaņošanas programmu, izveidot sistēmu tiesību normu pielietošanas uzlabošanai, kā arī nodrošināt efektīvu darbu institūcijās, kas atbildīgas par to ieviešanu un īstenošanu.

Cīņā ar noziedzību galvenais mērķis ir samazināt tādu sabiedrībai bīstamu parādību kā narkotiku nelegālā tirdzniecība un izplatība, korupcijas un nelegālā ceļā iegūto materiālo vērtību legalizēšana. Lai sekmētu cīņu ar organizēto noziedzību, tīpaša uzmanība jāveltī sabiedrības informēšanai un izglītošanai, kā arī jāpalielina tiesībsargājošo institūciju administratīvā kapacitāte un jāpilnveido policijas sadarbība ar citām valsts tiesību aizsardzības institūcijām.

2. 5. KOPĒJĀ ĀRĒJĀ UN DROŠĪBAS POLITIKA

Saskaņā ar LR Ārpolitikas koncepciju galvenie Latvijas ārpolitiskās darbības virzieni ir iestāšanās Eiropas Savienībā un NATO, Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība, labas un stabilas attiecības ar kaimiņvalstīm, kā arī aktīva darbība ANO, EDSO un citās starptautiskās organizācijās. Latvijas un Eiropas Savienības Kopējās ārējās un drošības politikas (turpmāk KĀDP) mērķi ir kopēji, jo to pamatā ir vienādi principi un vērtības - demokrātijas, likumu varas, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, atbalsts starptautiskajam mieram un stabilitātei.

Latvijas valdībai arī turpmāk aktīvi jāatbalsta gan starptautiskās aktivitātes, kas vērstas uz stabilitātes un drošības nostiprināšanu visā kontinentā, gan jāsniedz savs ieguldījums reģionālajā stabilitātē, aktīvi iesaistoties Baltijas jūras valstu reģiona sadarbībā. Lai paaugstinātu valsts aizsardzības spējas un ļautu pilnvērtīgāk piedalīties starptautiskajās miera un stabilitātes stiprināšanas aktivitātēs, tai skaitā ES Kopējās drošības un aizsardzības politikas ietvaros, Latvijai ir jāīsteno plānotais aizsardzības budžeta pieaugums.

Latvijai jāveido sava ārpolitika kā nākotnes ES dalībvalstij, attīstot politisko dialogu ar trešajām valstīm saskaņā ar ES KĀDP nostādņām un kopējām stratēģijām. Paplašinoties ārpolitisko jautājumu lokam, ar kuriem Latvijai būs jānodarbojas un kuros tai būs jāieņem noteikta nostāja kā pilntiesīgai ES dalībvalstij, Latvijai jāattīsta institūcijas un jāparedz līdzekļi, lai līdz ar savu iestāšanos ES tā varētu pilnībā integrēties ES KĀDP funkcionālajā, procesuālajā un finansiālajā sistēmā.

2. 6. KULTŪRA UN IZGLĪTĪBA

ES likumdošana kultūras jomu dalībvalstīs nereglamentē, tādējādi dodot iespējas katrai dalībvalstij saglabāt un attīstīt savu kultūras politiku.

Latvijas kultūrpolitikas stratēģiskie mērķi ir:

- nodrošināt Latvijas kultūras procesa nepārtrauktību, saglabājot kultūras mantojumu kā nacionālās identitātes pamatu un veicinot jaunrades daudzveidīgas izpausmes kā kultūras attīstības priekšnosacījumu;
- sekmēt plašu kultūras pieejamību un katra valsts iedzīvotāja līdzdalības iespējas kultūras dzīvē;

- attīstīt un nostiprināt kultūrizglītības lomu personības radošā potenciāla vairošanā un sabiedrības dzīves kvalitātes celšanā;
- veicināt Latvijas kultūras dziļāku līdzdalību kopējā Eiropas kultūras procesā, bagātinot to un sekmējot saprašanos starp valstīm, tautām un indivīdiem.

Demokrātiska un nacionāla valstiskuma nostiprināšanai brīvā tirgus un procesu neatgriezeniskuma apstākļos svarīgākais uzdevums ir latviešu valodas nostiprināšana visās dzīves jomās. Valodas politikai, kas veicina plašāku un kvalitatīvāku latviešu valodas lietojumu, jākļūst par kultūrpolicies galveno prioritāti. Līdz ar to valstiski sekmējama nacionālās literatūras un mākslas, nacionālo tālraides kanālu un visas audiovizuālās jomas attīstība.

Latvijā jāveicina kultūras finansēšanai labvēlīga nodokļu politika, arvien vairāk uzticot naudas sadali ekspertiem un kultūras infrastruktūras vienībām, kas atrodas ārpus tiešas ierēdniecības ietekmes.

Izpratnei par sakoptu un kultūras vidi jākļūst par vispārējās izglītības neatņemamu sastāvdaļu.

Jārod saskaņa starp ES un Latvijas nacionālajām interesēm, jo savas izglītības satura, valodas un sistēmas organizācijas jautājumi ir katras ES dalībvalsts kompetencē.

Integrācijas nacionālo interešu aspektā izglītības sistēmai ir jānodrošina konkurētspējīga darbaspēka veidošanās.

Eiropas dimensija izglītībā ir īstenojama:

- paplašinot pilsoniskās izglītības, Eiropas kultūras un demokrātijas vērtību apguvi;
- palielinot studentu un pasniedzēju mobilitāti;
- veicinot intensīvu zinātnisko sadarbību ES programmu ietvaros;
- nepazeminot kvalitatīvās normas akadēmiskās, profesionālās un zinātniskās kvalifikācijas savstarpējā atzīšanā ES ietvaros;
- attīstot tālmācību, stimulējot pieredzes un informācijas apmaiņu;
- papildinot izglītības saturu ar vairāku Eiropas valodu mācīšanu;

Veidojot integrētu sabiedrību, valstij jānodrošina visu valsts finansējamo skolu pāreja uz mācībām valsts valodā. Izglītībai jābūt vienai no valdības politikas prioritātēm, nodrošinot izglītības satura un mācību metožu modernizāciju, kā arī uzlabojot izglītības pieejamību, nodrošinājumu un kvalitāti. Jāatbalsta augstākās izglītības un zinātnes integrācija. Jāsekmē jaunu mācībspēku ienākšana augstskolās.

Valstij saskaņā ar kopējo tautsaimniecības attīstības stratēģiju jānosaka prioritāri finansējamās izglītības un zinātnes jomas, vienlaikus kvalitatīvi attīstot tos izglītības un zinātnes sektorus, kas palīdz saglabāt nacionālo savpatību un eiropeskās demokrātiskās vērtības. Veidojot nākotnes sabiedrību, valstij jāveicina investīcijas jaunajās informācijas un zinātnes tehnoloģijās.

2. 7. ZINĀŠANAS PAR EIROPAS SAVIENĪBU

Viens no svarīgākajiem principiem valsts pārvaldes darbībā kopumā ir maksimāla *atklātība un caurskatāmība*, sniedzot regulāru un sabiedrībai pieejamu informāciju par valsts pārvaldes darbu, kā arī integrāciju ES.

Lai gūtu maksimālus rezultātus iestāšanās sarunās ar ES, Latvijai jāpilnveido vadības un koordinācijas sistēma, kas paātrinātu lēmumu saskaņošanu un pieņemšanu. Šādas

sistēmas pilnveidošanas nepieciešamie nosacījumi: efektīva informācijas izplatīšanas, izmantošanas un apstrādes shēma, skaidra atbildības un kompetences sadale, darbinieku profesionalitāte ekspertu un komunikāciju līmenī, saistību ievērošanas kultūra. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu informācijas apriti, jābūt gan vertikālajai, gan horizontālajai saiknei starp Latvijas pārstāvniecību Briselē, Ārlietu ministriju, nozaru ministrijām, darba grupām un visām citām integrācijā iesaistītajām institūcijām.

Integrācijas Eiropas Savienībā, kā arī ES pilnveidošanās pamatā ir pastāvīgas sarunas. Tādēļ īpašu nozīmi iegūst sarunu vešanas prasme un situācijas pārzināšana ES institūcijās un dalībvalstīs. Efektīva komunikācija ir spējā savas valsts stratēģiskos mērķus pārredzēt kopumā, izpratnē par to, kā tie nosaka cits citu. Šim nolūkam ir jāizstrādā sarunu gaitas iespējamie modeļi un scenāriji, ņemot vērā iepriekšējo ES paplašināšanās sarunu pieredzi, citu kandidātvalstu un dalībvalstu intereses, lai nodrošinātu Latvijas pusi sarunās ar pamatīgu, bet elastīgu un aktuālu argumentāciju.

Sabiedrībai ir regulāri jāsaņem objektīva informācija par Eiropas Savienību un Latvijas integrācijas gaitu. Jācenšas paplašināt informāciju šajos jautājumos, jānodrošina tās precizitāte un atbilstība situācijai, kā arī plaša pieejamība. To pieprasa arī dažādie finansu palīdzības sniedzēji.

Sabiedrības informēšanā par jautājumiem, kas saistīti ar ES, jādarbojas ne tikai vienvirziena principam *valdība – sabiedrība*, bet jāpanāk arī atgriezeniskās saiknes *sabiedrība - valdība* funkcionēšana, dodot iespēju sabiedrībai paust savus uzskatus, iesniegt priekšlikumus par jautājumiem, kas skar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā.

Pastāvīgi jāaktivizē domu apmaiņa, jāveicina diskusijas par Eiropas Savienību. Tas darāms visā iestāšanās sarunu laikā, lai nodrošinātu augstu sabiedrības informētības līmeni par ES un pozitīvas attieksmes saglabāšanos.

2. 8. FINANSU LĪDZEKĻI

Iestāšanās Eiropas Savienībā dod ne tikai ieguvumus un priekšrocības, bet arī uzliek pienākumus un rada izmaksas.

Stratēģiskais mērķis ir maksimāli efektīvi mobilizēt pieejamos finansu līdzekļus, lai nodrošinātu papildu stimulu valsts straujākai attīstībai.

ES pirmsstruktūrālo fondu, bet nākotnē arī ES strukturālo fondu izmantošana ir iespēja paātrināt integrācijas procesu. Šim atbalstam jāpapildina Latvijas finansu līdzekļu ieguldījumi. No tā izriet, ka programmatiska sagatavošanās strukturālo fondu un citu ES finansējuma veidu izmantošanai ir svarīga Latvijas valdības rīcības prioritāte.

Tā ir iespēja iegūt nozīmīgu ES līdzfinansējumu pasākumiem, kas saistīti ar likumdošanas saskaņošanu, tās praktisko ieviešanu, sociālo un ekonomisko saliedēšanos, vides, transporta un lauksaimniecības infrastruktūras modernizāciju.

Gūstot pieredzi darbā ar pirmsiestāšanās finansu programmām tiek sekmēta valsts gatavība pilnvērtīgi iesaistīties ES strukturālajā un reģionālajā politikā pēc iestāšanās ES.

Integrācijas izmaksu novērtējums ir būtiska Latvijas Nacionālās Programmas Integrācijai Eiropas Savienībā (LNPIES) sastāvdaļa.

Integrācijas izmaksas veido ar ES likumdošanas saskaņošanu, ieviešanu un izpildi saistītie izdevumi, tai skaitā valsts administratīvās pilnveidošanas pasākumi. Integrācijas izmaksas tiek plānotas prioritāšu secībā, vadoties no Pievienošanās partnerības (PP) dokumentiem.

Ģenerālplānā ES likumdošanas kopuma (*acquis*) ieviešanai, par kādu ir uzskatāma LNPIES, paredzēts ne tikai precīzs laika grafiks *acquis* pārņemšanai, bet arī nepieciešamie finansu resursi.

LNPIES ir jāietver visa informācija par finansu līdzekļu sadali reformām katrā sektorā. Jāprognozē finansējuma avoti - kādi naudas līdzekļi būs no nacionālā budžeta, kādi - no pirmsiestāšanās finansu programmām, divpusējās palīdzības no dalībvalstīm, kā arī kredīti no starptautiskām finansu institūcijām.

Integrācijas detalizētam izmaksu plānam jābūt gatavam pirms nacionālā budžeta piešķiršanas, pirms divpusējās un starptautiskās palīdzības plānošanas. Budžeta plānošanā būtiska daļa ir gan ES atbalsts, gan naudas līdzekļi no palīdzības programmām.

Valstī ir jāizveido sistēma, kā vairāku gadu perspektīvā plānot gan integrāciju, gan sociālos un ekonomiskos pasākumus, paredzot tiem adekvātus laika un finansu resursus, veicinot, lai līdzekļi tiek novirzīti programmatiskiem pasākumiem, nevis izolētiem projektiem.

Pilnvērtīga uzraudzība pār katru atsevišķu programmu, tās prioritātēm stratēģijas kontekstā, kā arī pasākumu novērtēšanas sistēma ir priekšnoteikums gan pieejamo ārējo resursu, gan nacionālo līdzekļu efektīvai izmantošanai.

Daudz gadu finansiālo saistību uzņemšanās sociālās un ekonomiskās izlīdzināšanas pasākumos nozīmē ievērot "papildināšanas principu", pēc kura ES atbalsts tiek sniegts jomās, kurās valsts jau īsteno konkrētus pasākumus. No tā izriet, ka viens no galvenajiem priekšnoteikumiem sekmīgam darbam ar ES finansu instrumentiem ir nacionālo izdevumu plānošana:

- balstoties uz makroekonomiski pamatotu prioritāro darbības lauku izvēli, kas sakristu ar nozarēm, kurās var piesaistīt arī ES finansu instrumentus;
- ņemot vērā ES pirmsiestāšanās palīdzības apjomus, no Latvijas tiek prasīts panākt maksimālu dažādu resursu (aizņēmumi, ārējās palīdzības programmas u.c.) sasaisti un savstarpēju mijiedarbību. Tas uzliek valstij pienākumu arvien lielāku uzmanību veltīt plašai sabiedrības informēšanai un iesaistīšanai iekšējo un ārējo resursu sadalē;
- izpildot ES likumdošanas prasības attiecībā uz finansu menedžmentu, valsts pasūtījumu, valsts atbalsta shēmām un nodrošinot ES praksei atbilstošu valsts un pašvaldību administrācijas darbu finansu resursu vadībā.

NOBEIGUMS

Latvijā nepieciešamās reformas bieži vien tiek pamatotas galvenokārt ar ārējām – ES prasībām, kas patiešām ir sekmējušas vienota un plaša likumdošanas kopuma ieviešanu mūsu valstī.

Stratēģija integrācijai ES savukārt ir iekšēja Latvijas iniciatīva, kas akcentē nacionālās intereses. Tas nepieciešams īpaši tādēļ, ka pati ES atrodas nemitīgā pārveides procesā. Vairāk nekā desmit kandidātvalstu pievienošanās būtiski mainīs ES institūciju mijiedarbību, to funkcijas un lēmumu pieņemšanu. Šajā kopējā dinamiskajā attīstībā Latvijai jāatrod un jāpatur sava ietekmīga vieta.

Pēc Pievienošanās līguma ratifikācijas procesa sākšanas būs nepieciešama jaunas stratēģijas izstrāde, lai nodrošinātu Latvijas kā dalībvalsts kvalitatīvu līdzdalību ES starpinstitucionālajā un starpvalstu sadarbībā, Latvijas Republikas identitātes nostiprināšanos un nacionālo interešu pilnvērtīgu pārstāvētību ES.

Latvijas virzība uz ES būs sekmīga tikai tad, ja Latvijas sabiedrības vairākums un to pārstāvošie politiskie spēki atbalstīs integrāciju kā kopīgu mērķi. Dialogs ar sabiedrību par integrāciju Eiropas Savienībā, informētības un izpratnes pieaugums ir plaša atbalsta priekšnoteikumi.